

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 8., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe, se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe, po 5 nvč. (10 stot.).

OSLABI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolons. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, smrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in utoljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 2-20, za pol leta Kron 1-20.

Vsi depisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim potoštvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Ministerska konferenca.

DUNAJ 22. „Fremdenblatt“ piše: Ob 10. uri predpoludne je pod predsedstvom ministra pričela skupna ministerska konferenca, katere so se vdeležili vojni minister baron Schönauich, skupni finančni minister baron Burian ter poveljnik mornarice grof Montecuccoli, od strani ogrske vlade ministerski predsednik grof Khuen-Hedervary in minister Lukacs, od strani avstrijske vlade ministerski predsednik baron Bienerth in finančni minister Bilinski. Današnja ministerska konferenca se je bavila v določljivju pričetka sesone predstoječega delegacijskega zasedanja, kateremu bo predložen le proračun za tekoče leto. Delegacije bodo baje sklicane za 12. oktobra na Dunaj. Današnja ministerska konferenca je imela čisto formelen značaj, ker so tozadevni ministri še prej odobrili skupni proračun.

Ministerska konferenca je bila ob 1 uri prekinjena.

Deželni zbori.

LVOV 22. Deželni maršal grof Badeni je v svojem nagovoru omenil reformo o deželnozborni volitvi. Tozadevna posvetovanja se bodo nadaljevala v tej sezoni. Med gospodarskimi stvarmi, s katerimi se bo bavil deželni zbor, se nahajajo tudi vodne ceste.

Sklicanje kranjskega goriškega in istrskega deželnega zbora.

DUNAJ 22. „Wiener Zeitung“ priobči jutri cesarski dekret, ki sklicuje moravski deželni zbor na 28. t. m., dalmatinski na 3. oktobra, kranjski, goriški in istrski na 5. oktobra, tirolski na 14. oktobra.

Seja češke narodno-svobodomselne stranke v Pragi.

PRAGA 22. Akcijski odbor deželnozbornskega kluba češke narodnosvobodomselne stranke je imel danes sejo. Načelnik dr. Škarda je obširno poročal o teku pogajanja toliko na Dunaju in v Pragi za delamoznost češkega deželnega zbora, izlasti o posvetovanjih zveze češke deželnozbornske stranke in o dogodkih pri konf. sklicani od višjega deželnega maršala. — Po obširni debati je bila načelniku dr. Škardi in posl. dr. Pacaku inrečena najtopleja zahvala za previdno in odločno zastopanje stališču stranke in je bilo poročilo enoglasno odobreno.

Za uvoz argentinskega mesa.

REKA 22. Trgovinska in obrtna zbornica je razpravljala o dopisu dunajske trgovinske in obrtne zbornice glede uvoza mozemskega, zlasti argentinskega mesa. — Zbornica je vzela dunajski predlog odobrajajo na znanje in ga sklenila podpirati.

Vihar na Reki.

REKA 22. Včeraj je razsajal tukaj velik vihar, vsled česar se je pripetilo v pristanišču več nesreč. Neka z lesom na pol nalozena ladija se je prevrnila. Neka prazna

PODLISTEK.

IVO SAMBOM:

Povest o križu....

Reminiscenca.

Kaj, ko bi mu zaklicala, naj se ustavi, kaj jej od daleč pove, česa želi? A neznanec se je bližal s hitrimi koraki in deklica je kmalu izpoznala v njem mladeniča, ki jej ni bil neznan, ker je vstrajno lazil za njo in jo je vedno nadlegoval s svojo ljubeznijo... Da, on je! Ponujat jej je prišel zopet svoje čustvo, za katero pa ona ni marala, ni hotela znati. Kaj ji pa more nuditi njegova ljubezen? Ali morda domač krov, srečno družinsko življenje, sladkosti zakona, kaj?

Cemu pravzaprav lazi ta plemiški sin za njo, ko ve, da ga ona ne ljubi, ne sme ljubiti že zaradi razlike rojstva, ki ju ločuje, razdružuje? Da, da, ona ve kaj ga vodi sem gori!

Narediti hoče tako, kakor je storil oni drugi z njeno sovrstnico, ki je potem tako žalostno končala. Onečastil jo je oni plemiški lopov in potem, ko je zadovoljil svojim strastem, potem jo je vrgel proč od sebe tako, kakor meče razvajen dečko proč igračko, katere se je naveličal...

Nič več je ni ljubil in tista goreča, strastna ljubezen, o kateri jej je prej vedno govoril je izginila tako hitro, kakor izginja jutranja rosa, ko jo obsejalo mlado solnce...

jadrenica iz Pesara se je potopila. Moštvo je z veliko težavo priplavalo na obrežje. Obe ladiji sta se potopili. Oblastnije so danes poizkušale dvigniti obe ladiji.

Nesreča na železnici. 40 mrtvih.

FORT WAYNE 22. Na progi Wabash-Valley pri Kingslandu se je včeraj pripetila velika nesreča. Kolikor se je ugotovilo, je bilo ubitih 40 oseb.

Turčija.

CARIGRAD 22. Listi poročajo, da je bil vslen pritožbe ruskega poslanika suspendiran socijalistični list „Ištirik“, ker je v nekem članku razžalil carja. Odgovorni urednik pride pred vojno sodišče.

Kolera.

BELIGRAD 22. Tukaj so konstatirali na nekem potniku iz Ogrske prvi slučaj kolere.

BACZ-AIMAS (Ogrska) 22. Neka žena imenom Kocsis je obolela z znaki kolere. Ugotovili so azijsko kolero.

BUDIMPEŠTA 22. (Ogr. biro) Danes popoldne so prinesli v bolnišnico nekega Köskeny-ja, ki je obolel z znaki kolere.

BUDIMPEŠTA 22. Danes je tukaj umrl na koleri neki semkaj došli delavec. Dva druga so prepeljali v bolnišnico, ker sta obolela na znakih kolere.

RIM 22. V Apuliji je novo obolelo na koleri 16 oseb, umrle so štiri.

Dunaj 22. Danes ob 1.30 popoldne se je vršil pogreb dvornega igralca Josipa Kainza.

Praga 22. V minoli noči je v starosti 58 let umrl vsled kapi dr. Bohuslav Raymann, redni profesor kemije na češkem vseučilišču.

Pariz 21. Umrl je tukaj znameniti cerkveni govornik dominikanec Ollivier v starosti 75 let.

Sigmaringen 22. Cesar Viljem je dopel semkaj ob 12 uri opoldne in se je udeležil odkritja spomenika pok. knezu Leopolu.

Goriške srednje šole.

Gorica 20. sept.

Živahno gibanje in vrvenje se opaža letos po goriških ulicah. — Kakor kaže, je letos število slov. dijakov zopet znatno poskočilo, posebno je to opaziti na realki, kar je razveseljivo znamenje. Realke imajo pač lepo bodočnost.

Na gimnaziji so se otvorile slov. in laške paralelke, toda za nas ne v pravični meri. Samo za 50 učencev in to še-le najvišje število! Kam naj pa gredo ostali, kakih 20—30 na številu?! Ako se otvarjajo paralelke, naj se vendar ne prikrajšuje nobene narodnosti! Kaj naj pomenja to prikrajšanje? Namen naše vlade je pač jasen. Vsako leto odrgati nekaj dece drugih narodnosti (in to posebno slovenskih) ter tako ustanoviti razen slovenskih in italijanskih paralelek še nemške ali celo nemško-državno gimnazijo! Smešno se to glasi, vendar

Nič ni pustila za seboj... Pač, pustila je tu gori na višavah nesrečno mater in dete nedolžno, ki ni znalo, da mu manjka vse, vse na svetu, oče, ki bi je hranil in branil tu doli...

To je pustila tista njegova „ljubezen“ za seboj. In ona se še danes spominja nesrečne matere, še danes jo vidi mnogokrat pred seboj, kako stiska v naročje svoje dete, sad grešne ljubezni; kako je boža, poljubuje... A to dete se je veselo smehljalo v njenem naročju in je včasih zajokalo, kakor bi se zavedalo nesreče, ki je zadelo... To jej je prišlo danes v spomin in plesalo jej je vse pred očmi mejtem, ko je gledala plemiča, ki se je bil v tem času že znatno približal.

Opazivša, da je nedaleč od nje, se je potipala za nedrije in s tresočo roko izvleklela iz njih malo bodalce, svetlo orozje....

Nosila je je vedno s seboj, ker je je večkrat rabila na delu in ker tudi ni imela družega, s čemer bi se branila.

Dospelši do nje, je mladenič obstal za hip, kakor bi se hotel oddahnuti, in jo je pogledal z živim očesom. Približal se jej je, a ona je stala mirno, kakor da je iz kamena. Nehote je obstal in se ves zmedel. Naposled pa je rekel drhtajočim glasom: „Marija, prišel sem, da te zopet enkrat vidim.“

Hladno so ga pomerile njene oči in njena roka se je še tesneje oklenila noža, ki ga je tiščala pod pazduho.

„Marija, čemu molčiš? Zakaj ne odgovarjaš? Samo besedico, majhno besedico in narediš me srečnega, zelo srečnega.“

Molk...

je to bridka ironija, ki se v naši „pravični“ državi le prerada vrši, kajti Nemcem je do tega, da se mora sezidati most od Belta do Adrije kar hitro in v dosego tega namena naj jim služijo potujčevalne ljudske in srednje šole!

Zato pa nočejo nič vedeti o kaki slovenski ali laški srednji šoli. V njihovih zaupnih krogih se poudarja, da Gorica mora postati nemška, pa, naj jih to stane, kar hoče.

In tako se njihova davna želja mora spolniti. — Tu pa ni nobenega, ki bi izdatno nastopil proti tem nakanam; vse molči in požira klofute od te in one strani; sloge nikjer, povsod brezskrbnost! Še največ delavnosti kaže kuratorij za slov. srednje šole; ali ta ne more zmagati vsega, in potrebna bi mu bila pomoč!

Vsi razredi so prenapolnjeni, delitve je treba. Toda, kam naj gredo naši dijaki? To dela vodstvu preglavico in po pravici.

Mi smo tega mnenja: oni slov. dijaki, ki ne dobe prostora na gimnaziji, ki izgleda tu pa tam kakor levji zverinjak, naj bi se premostili zajedno s prvim razredom v „Šolski ali Gregorčičev dom“. Tam bi bili vsaj na varnem. Vredni so pač lepših prostorov.

Nekaj pa vznemirja vse dijaštvo. Dosedanji urnik izpremenje tako, da bo pouk od 8—1 pop., ker hočejo par popoldnevo porabiti za telesne vaje. Že do sedaj jim ni bilo lahko sedeti štiri ure zaporedoma, kaj pa za vnaprej?!

Gotovo bi bilo to v pogubo marsikomu. Telesnih vaj pa ni smeti opustiti! Gojiti se morajo temveč po ukazu ministerstva v večji meni nego do sedaj, ker so silno potrebne! Par popoldnevo mora biti svobodnih. Kaj torej storiti? — Naše mnenje je: naj bi odpadli dve uri iz onih skoro brezpotrebni predmetov, ki jih gimnazijci pač ne bodo rabili v življenju, s katerimi pa se dijaštvo toliko muči. — Poucevalo naj bi se manje fizike in matematike, s čemer bi dijaštvo pač nič ne zgubilo na izobrazbi in bi s tem gotovo bilo pripomagano zdravstvenemu oziru, kar je vendar prvo! — Več nego polovico predmetov se mora gimnazijec učiti skoro brez potrebe in mora pri tem žrtvovati najdragocenejši zaklad: zdravje! Tako bi bilo vsem vstrezno; tistih par ur bi se porabilo — za zdravje! Tako naj odredi ministerstvo, če mu je res na srcu blagor mladine! In drugi naj mu gredo na „roko!“ — Svetovali smo, da-si najbrže ne bo vspeha; vendar izpregovorimo o tem vprašanju še kako besedo v smislu svojih nazorov.

Opazovalec.

Hrvatska kriza.

Situacija se čisti. — Stališče koalicije nasproti Tomašiču poojstreno. — Poziv in nastop grofa P. Pejačevića.

Zagreb 02. 9.

—C— Postopanje bana Tomašiča je postalo sedaj vsem jasneje. Hotel se je re-

šiti nekaterih neljubih mu elementov v hrvatsko-srbski koaliciji. Po uradnih „Narodnih novinah“ bi imeli to biti Svet. Pribičević, urednik „Srbobrana“ in nekateri drugi. Njih se je hotel Tomašič iznebiti in nadomestiti jih je hotel z nekaterimi svojimi prijatelji iz — Khuenovih časov. Hotel je torej imeti v koaliciji svojih „mamelukov“, ki bi jim bila naloga: paralizirati vsako odločno postopanje koalicije!

Ali dr. Mažuranić je banu prestrigel pota in je pognal tega poslednjega v drugič v zadrego. No, Tomašiču je zopet pomogla „slavonska grupa“ koalicije, ki je pripravljena služiti banu v podlago za novo vladno stranko.

Situacija se je torej razčistila: Tomašič bi se hotel rešiti nekaterih udov koalicije, ta poslednja pa noče čuti o tem in se ne plaši banovega befehla. Befehl velja samo za — mameluke.

Iz tega je jasno razvidno, da se je situacija poojstrila in pride do popolnega navskrižja med banom in koalicijo. Tomašič je doslej po „Narodnih novinah“ vedno formalno popuščal koaliciji, ker se je čutil osamljenega. Ali sedaj, ko se je zavzela zanj „slavonska grupa“ koalicije, se čuti močnejšega in se hoče boriti s koalicijo.

To nam potrja tudi „poziv“ bivšega bana Teodorja grofa Pejačevića na volice v Našičkem okraju. V tem pismu obsoja grof Pejačević sedanje delovanje koalicije ter napoveduje svoj definitivni izstop iz koalicije. No, pustimo grofa Pejačevića, nekdanjega člana Khuenove stranke, da lomi kopje za Tomašiča. V začudenje nas pa spravlja postopanje „slavonske grupe“ koalicije, ki je bila nekdanj močno opozicijska.

Grof Pejačević bo kandidiral v Našičkem okraju kakor protikandidat uredniku „Pokreta“ Wilderju, ki je tudi ob zadnjih volitvah kandidiral zoper Pejačevića. Tedaj je koalicija pomogla Pejačeviću do vspeha: bil je izvoljen z malo večino. Sedaj bo to drugače.

Velikaš, grof in bivši ban Pejačević bi mogel podleči časniki in — navadnemu človeku Wilderju.

Časi se menjajo.

Nemški cesar na Dunaju.

O priliki obiska nemškega cesarja na Dunaju piše seveda vse nemško časopisje o pomenu in prirsčnosti zveze med Avstrijo in Nemčijo — na Italijo, kakor tretjo zaveznico, se kakor navadno pozablja tudi to pot — ki da je že postala „srčna stvar“ narodov, a da bo vsled tega obiska vstrajna še bolj.

To časopisje tolmači morda mišljenje onega dela nemškega naroda v Avstriji, ki goji politične ideje kakega Malika ali Wolfa; dvomimo pa, da-li tudi mišljenje večine nemškega naroda, gotovo pa ne večine prebivalstva Avstrije.

Predrago morajo avstrijski narodi plačevati to zvezo, da bi jim ista mogla prirasti k srcu.

Splošna draginja in gospodarska kriza, ki vladata danes v naši monarhiji, sta v naj-

tem trenutku je bil za vse neobčutiljiv, vse mu je bilo vseeno...

„Ali jih slišite“ mu je zašumelo po ušesih zopet in to še le ga je vzbudilo, da je nehote pokimal z glavo in rekel polglasno: „Da!“ Težko je spravlil besedico iz ust in sedaj je znal, da je obsodil samega sebe...

Pogledal je proseše na deklico, a ta je imela na obrazu še vedno tisti izraz mrzlobe, hladnosti.

V njem so vstajala razna čustva, ki so bila med seboj hud boj, kar mu je provzročalo hude boli...

Sedaj pa se je oglasila deklica in rekla v istem glasu: „Ako ste slišali, potem veste! Povedali so vam vse, odidite!“

Stal je molče nekoliko časa pred njo in se zagledal v tla, kakor da jih hoče predreti s svojim pogledom. A naposled je ponosno stresel z glavo in dejal z odločnim glasom:

„Ne grem!“ Kratki sta bili besedi, a vendar je bilo v njih toliko odločnosti, toliko trdne volje, da se jih je ona prestrašila. Stisnila je tesneje v roki bodalce in zrla vanj s plašnim pogledom, kakor gleda ovca na volka, ki jo hoče ugrabiti. Slutila je nesrečo, vedela je, da se nekaj zgodi, kar je uniči, pogubi. Od časa do časa je pogledala proti njemu, a on je stal molče pred njo in jo motril s tistim groznim pogledom, ki ga je večkrat videla v njegovih temnih očeh...

Bala se ga je, a le za trenotek je prevladal ta čut njeno dušo in potem je imela zopet toliko moči, da je sklenila odbiti ga tudi sedaj in mu kljubovati.

(Zvršetek pride.)

veči meri posledica naše zveze z Nemčijo. Zato ta zveza ni in ne pride nikdar v srca narodov monarhije. Zato naj nemško časopisje le dalje kriči v imenu svojem in svojih somišljenikov; v imenu avstrijskih narodov pa nima pravice govoriti.

Zveza jugoslovanskih železničarjev

je bila sklicala predsinčnim javen shod v gledališko dvorano. A ker dvorano popravljajo, se je vršil shod v prostorih Nar. del. organizacije.

Sklicatelj tov. Cesar je otvoril shod, pozdravil navzoče in dal voliti predsedstvo. Za predsednika je bil z vsklikom izvoljen tov. Škerjanec, a za zapisnikarja tov. Košir.

Po uvodnih besedah je predsednik naznanil, da je „Zvezin“ predsednik ponesrečil pri zadnji železniški katastrofi v Rottermannu, vsled česar je „Zveza“ naprosila za pomočvalca o pasivni rezistenci na J. ž. predsednika „Društva jug. žel. uradnikov“, g. Iv. Zorca.

G. Zorec: Z Dunaja Vam ne prinašam mnogo. A veliko bi Vam imel povedati. Zmenimo se torej po domače.

Uprava „Južne železnice“ je bila izdala l. 1907 v cirkularju št. 385 a, celo kopo najlepših obljub za svoje uslužbence vse h kategorij. A kakor je že navada med birokracij, je bila takoj izjavila, da mora pa šele pristudirati, koliko denarnih žrtv bi stala izpolnitev teh obljub? Južnoželezničarji so tri leta mirno in potrpežljivo čakali na uresničenje svojih želja — letos, zadnje dni pa je potekla potrpežljivost in so naznanili svoj ultimatum.

A predno so pograbil po zadnjem orožju, so se lojalno pogajali z upravo; in še le ko so vidili, da ne pojde zlepa, so se obrnili do strokovne zveze železničarske v socialnodemokratski stranki. Toda drž. poslanec in nje vodja Tamschik ter nje strokovni tajnik Weigel sta izjavila, da tako gibanje za socialnodemokratske železničarje ni krušno, eksistenčno vprašanje, temveč vprašanje strankinega ugleda in njene politične moči. Oni vsled tega odrekajo vsako pomoč in izjavljajo, da bodo temu gibanju nasprotovali v vsakem oziru. Južnoželezničarjem ni preostajalo torej drugega, nego riskirati težki boj s pomočjo koaliranih društev: Südbahnverband, Eisenbahnbeamterverein, Reichsbund deutscher Eisenbahner in Expedientenverein. Obenem pa se je ta koalicija obrnila pismeno še do „Društva jugoslovanskih železniških uradnikov“ in do „Zveze jugoslovanskih železničarjev“.

No mi nismo dobili pisma pravočasno in kolikor vem, tudi Vi ne. Pa kljub temu smo čutili, da radi svojih članov na „Južni železnici“ moramo biti solidarni z omenjeno koalicijo in si pridržati tudi aktivno temu gibanju. To smo tudi storili. A ker smo hoteli vedeti vse, kako je s stvarjo, sva se peljala z našim predsednikom na Dunaj. Mene je pognala pa še posebej brzjavka „Lige“, ki me je pooblastila, da lahko okličem pasivno rezistenco za vseh 50.000 slovenskih železničarjev, če bi videl, da je to absolutno potrebno. Na Dunaju sva videla, da to ni tako absolutno potrebno; stopila sva samo za svoji organ v koalicijo in sva se udeleževala vseh sej in konf. pri generalnem vodstvu „Južne železnice“.

Predvsem je bila to uradniška pasivna rezistenca, ker so socialni demokrati odrekli sodelovanje.

Zato so bile tudi zahtevane točke največ uradniškega značaja. A, nekatere se tičejo tudi nižjih uslužbenecv. Moje mnenje po utisih, ki sem jih dobil na Dunaju, je, da bi bila na vsej črti in za vse kategorije zmaga popolna in najlepša, če ne bi bili edino poklicani zastopniki železničarjev potegnili z velekapitalom in nastopili proti svojim tovarišem.

Iz tega se učimo lahko mnogo. Najlepša šola nam je dokaz, kako frivolno so se izrekli z našimi interesi ti „poklicani“ zastopniki in glasniki naših teženj in drugič kako trdne solidarne zveze je treba pri tako težkih in važnih odločitvah.

Vem, da bi bil in tudi je ta historijat zadnja gibanja, ki se je sinoči končalo z zmago za železničarje, najboljšo agitatorično sredstvo za „Našo Zvezo“. Toda prijatelji, prosim Vas, ne hujskajte v svoji rubriki N. D. proti soc. demokraciji. Razmere in tok časa prinese tudi tu končno rešitev tako ali tako.

Meni je žal vsake organizacije, ki se ubija. Verjemite mi, da se mi smili tudi rdeča organizacija, zakaj ne pozabimo, da je to res najstarejša železničarska organizacija. In ubili so jo njeni svojeglavi in zagriženi neveščki voditelji.

Ne bodimo torej tudi mi njeni ubijalci; če že sama tako hoče, naj bo — samomorilka!

Naša naloga bodi, da krepimo sami sebe, da utrjujemo svoje vrste, a vse drugo prepustimo naravnemu razvitku.

(Pride še.)

Dnevne novice.

Proces Bielohlavek. Kakor znano, je dunajski hišni posestnik Zifferer obdolžil drž. posl. in nižavstr. dež. odbornika Bie-

hlavika, da je svoje javne funkcije izrabljal v to, da se je obogatil. Bielohlavek je vložil proti Ziffereru tožbo radi žaljenja časti. Ta je izjavil, da nastopi dokaz resnice. Po šestdnevni razpravi je Ziffereru popolnoma ponesrečil dokaz resnice in zato je bil obsojen v 14 dnevni zapor z dvema postoma.

Turško-srbski sporazum. Iz srbskih krogov smo prejeli: Koncem tekočega meseca pride v Beligrad turški veliki vezir Haki paša s še dyema ministroma. Kakor doznajemo iz krogov, ki stoje vladni jako blizu, se bo o tej priliki govorilo o srbsko-turškem sporazumu. Srbi hočejo s tem olajšati bedno stanje svojih bratov v Makedoniji, a Turki bi hoteli s tem izolirati Bolgare.

Tako naš informator iz srbskih krogov. Mi se pa bojimo, da bodo imeli od tega sporazuma le Turki korist, po oni znani: kjer se dva preparata, se tretji smeje. Ali bi ne bilo bolje, da bi Srbi gledali, da do-sežejo sporazum z Bolgari, mesto s Turki?!

Domače vesti.

Slovenski klerikalci in draginja. Vsa država trpi pod sedanjo draginjo, ki postaja dan za dnevom neznosnejša in vsi oni, ki jim je res na tem, da bi se tem razmeram od-pomoglo, so edini, da je to mogoče le, ako se odpre mejo za uvoz živine in mesa od zunaj. Edino nekaj brezvestnih veleagrarcev se upira tej splošni zahtevi in te veleagrarcev, ki bi se hoteli še nadalje mastiti na račun stradajočega ljudstva, podpira tudi takozvana slovenska ljudska stranka. Deželni odbornik kranjski Jarc je imel minulo nedeljo v Belokrajini par shodov, na katerih se je izrekel proti uvozu argentinskega mesa, češ, da bi to bilo v škodo naši živinoreji. Mi pa pravimo, da bi naša živinoreja imela le korist, ko bi prišlo v deželo nekaj mesa od zunaj. Ta živinoreja je že tako decimirana, da zavzame to kmalo katastrofalni značaj, ako pojde tako dalje.

Okrog 1500 otrok na družbenih zavodih v Trstu. Včeraj smo dobili število učen dekliške šole na Acquedotto, a danes pa sledijo podatki deške in dekliške šole pri sv. Jakobu.

A) Deška šola:		
I. a 60	II. a 44	III. a 90
I. b 62	II. b 43	III. b 59
I. c 77	II. c 72	IV. 84
		V. 61

Skupaj 652

Mimogrede omenimo, da so razredi I. c, II. c in III. b paralelke za dečke na Acquedotto.

B) Dekliška šola:	
I. a 70	II. a 40
II. b 37	III. a 60
III. b 54	IV. 75
V. 59	VI. 64

Skupaj 529 učen.

Skupni pregled:

Deška šola Sv. Jakob	652 (10 razredov)
Dekliška „ „	529 (9 razredov)
„ „ Acquedotto	284 (4 razredi)

Skupaj torej 1465 otrok.

In potem oni slovenski otroci, ki so vpisani v nemške šole in v pripravnico? In potem oni, ki so bili radi prevelikega navala odbiti? Trpke besede nam silijo pod pero na naslov onih, ki so krivi, da je toliko slovenskih otrok, ki ne morejo v slovenske šole ali.....

Smo pač v pravični Avstriji.

Kaki ljudje branijo italijanstvo Trsta! Prejeli smo!

Ko je dne 4. t. m. sprevod NDO. šel po ulici Belvedere, sva bila na oknu neke hiše jaz in neka gospa iz iste hiše. Ta vam je najhujega italijanskega mišljenja. Na mah in z vso jezo je zaprla okno in dejala po italijanski: „Ne morem razumeti, kako da se dovoljuje taki — karavana hoditi po ulicah našega italijanskega Trsta!“

A veste, od kje je doma ta braniteljica italijanstva Trsta?! Slovenska mati jo je rodila, slovensko mleko jo je hranilo, slovenska kri se jej pretaka po žilah — doma je z našega kršnega Krasa!!

Tako ta slovenska Italijanka!! Vse drugače je storil moj zaročenec, ki je pravi, pristen Italijan, ali — pameten. Ta se ni čisto nič razgreval radi slovenske „karavane“, marveč se je — smejal oni braniteljici italijanstva Trsta, ker ve, da je ta kraška italianissima v svoji mladosti v družbi svojih slovenskih tovarišč nosila jervas na glavi po ravno isti ulici, koder je se je pomikala sedaj — karavana!

Sedaj seveda je purissimo sangue, se navdušuje za Lego in ... brani italijanstvo Trsta!

Niti na svojih tleh nismo varni pred izzvanji in žaljenji! Te dni so bili prirediteli otroci neke znane slovenske obitelji izlet na Slavnik in so bili tam, na slovenski zemlji, zasramovani radi tega, ker so govorili — slovenski med seboj. Hkratu znjimi je bilo namreč na Slavniku par tržaških mestnih gospodičev, ki so se čutili — provocirane po slovenski govorici.

In da dado duška svoji jezi, so jeli pevati naš narod zasramujoče pesmi.

Slovenski otroci si seveda niso upali reagirati proti tem gosposkim podivjancem, a družega ni bilo nikogar blizu, ki bi bil impertinentnim žalilec prisodil zaslužno plačilo in je tudi takoj — izplačal.

To se je zgodilo te dni na Slavniku, na čisto slovenskih tleh, nedolžnim slovenskim otročičem! Nad otroci se znašajo, ker vedo, da jim ti ne morejo ničesar. Tako je to italijansko junaštvo in na isti stopinji etične vrednosti je njihova takozvana „kultura“.

Ali denimo, da je prišel blizu k otročičem kak dober znanec-domačin, ki bi se bil v opravičenem ogorčenju zavzel za njih in reagiral proti takemu nesramnemu vedenju, proti žaljenju Slovencev na slovenskih tleh: o, potem pa bi bilo krika po vseh „Piccolih“ in drugih — smetiščih o slovenskem barbarstvu, o razbojništvu, o divjaškem napadu na „mirne meščane“ itd. itd. Ker čudno se sučejo pojmi v teh nesrečnih italijanskih glavah o dolžnostih v sosedovi hiši! Oni bi si hoteli dovoljevati vse tudi v tuji hiši in veljati ob enem za... kulturen element; čim pa kdo, ki je v svoji hiši, noče mirno prenašati tujih nesramnosti, je pa — slovenski barbar!!

Ali: barbari gor, barbari dol — mi vendar izjavljamo povsem odkrito, da je v slučajih takih izzivanj naše ljudstvo v popolnem pravu, ako praktično izvaja znani rek: kdor išče, najde! In izjavljamo, da to ljudstvo ni čisto nič krivo, ako je takov-le italijanski izzivač našel kaj, kar mu ni ravno prijetno — pobožalo glave!

Torej nesramnosti iz glave in pamet v roke, gospoda italijanska! Vsaj tedaj, ko uživate dobroto in gostoljubje na slovenskih tleh!

Socialno demokratičen shod. Iz sv. Križa nam pišejo: Dne 4. t. m. smo imeli po socialni demokraciji sklican javen shod, ki pa ni bil nič kaj posebno obiskan. Bilo jih je kakih 70: iz Nabrežine, Proseka, Kontovelja in Križanov, ki so pa bili le deloma pristaši socialne demokracije, deloma pa narodne stranke.

Prvi se je oglašil za besedo g. Regent v Kontovelju, ki je na široko in dolgo govoril skozi eno uro. V karakteristik njegovega besedičenja naj navedemo le, da je dolžil jugoslovanske poslance, da so oni krivi na — sedanji draginji, da so hoteli klerikalnega poslanca Šusteršiča uriniti za ministra, da bi potem skupno dušili delavca in kmeta.

Potem pa je opravičeval socialno demokratične poslance, češ, da niso mogli dosti doseči, ker — jih je premalo.

Ali je furbacijus — ta g. Regent. Socialne demokrate opravičuje s premalim številom, ob enem pa napada južne Slovence, da-si jih je veliko manje v parlamentu, nego socialnih demokratov.

In ob vsem tem kričočem protislovju je g. Regent, korajžno računal na nerazodnost navzočih, da je pozival delavce in kmete, naj na prihodnjih deželno- in državnozbornih volitvah volijo skupno — socialno demokratične kandidate!! Še le potem — je zatrl g. Regent z resnim obrazom — ko bo mnogo socialnih demokratov v državnem zboru, pridejo dobri časi za delavca in kmeta!

Korajžno je govoril gospod Regent, ker je računal, da ne bo nikakega odpora. Ali zmotil se je. Oglašil se je za besedo narodnjak Fran Valetič, ki je vse Regentove argumente tako temeljito polomil, da mu je ljudstvo burno ploskalo. Najbolji dokaz, da se je g. Regent čutil zadetega v živo, je dejstvo, da si ni vedel pomagati drugače nego z osebnimi zafkakacijami na osebo Valetiča, češ: „Kaj mislite, vi Valetič, da bi se ta shod brez vas ne bi bil izvršil!“ A ko je Regent zatrjeval, da so ob zadnjem štrajku tudi Slovenci klicali delavce z Laškega, na kar mu je Valetič zaklical: „Poprej ste pa rekli, da iz Ljubljane!“ — je navstal obči smeh!

Ko pa je Regent začel resno trditi, da so „Narodni dom“ v Trstu zidali Italijani — so našli videli, da se vspricho takega... resnicoljubja nehuje vsaka resna debata in so jeli zapuščati dvorišče. — Kar se je pozneje govorilo — nam ni znano.

II. veliki koncert „Čitalnice pri Sv. Jakobu“ dne 18. t. m. pri Sv. Ivanu v Narodnem domu. (Zvršetek).

Poleg zboru je nastopil oktet. Pel je E. Adamičev „Zapuščena“ in dr. G. Ipavčev: „Savsko“. „Zapuščena“ je težja skladba. Njen začetek je oktet srečno izvel in tudi srednji stavek se mu je prav dobro posrečil. Pri koncu „Bog te obvar“ je zmanjkalo čistosti v „zgornjih legah“. No, „Savska“ je to popravila, kajti bila je tako srečno izvedena, da je občinstvo zahtevalo ponovitev. Oktet je dodal neko Adamičev skladbo, ki je zložena v narodnem duhu. Oktet jo je prednašal čilo, čvrsto, sigurno, prav tako, ko navdušeni fantje po pisani Gorenjski na korajzvo kličejo: prihajalo jim je iz srca. Občinstvo je zahtevalo ponovno ponovitev in oktet je ustregel.

Gosp. Šturman je pel dva tenor-sola s spremljevanjem klavirja, in sicer F. S. Vilharjevo „Deklici“ in H. Volaričev „Pogled v nedolžno oko.“ Prednašanju gospoda

Šturmana bi ne bilo kaj oporekati: čisto izgovorjanje čista intonacija tudi v visokih legah, nastop sicer siguren, pa preveč afektiran.

Srečna je bila tudi misel, da „Čitalnica“ uprizaro operetno burko. Dosegla je ta enodejanka svoj vspeh popolnoma: ljudstvo se je nasmejalo do sitega. Umetniške vrednosti sicer ta burka in njena muzika nimata: je to skladba v lahkem tonu vstvarjena za zabavo! Ravno zato pa bi bilo morda upravičeno vprašanje, da-li je bilo potrebno stavljati na konec resnega velikega koncerta operetno burko? Petju v burki se je poznalo, da je potrebovalo še vaj.

Pri koncertu je sodeloval društveni orkester. Tudi on je šibek: 14 mož šteje. Dasi se ne more tajiti, da bi se ne bil ta orkester mnogo zboljšal, vendar se more reči, da v razvoju še ni dosegel one stopinje, kakor pevski zbor „Čitalnice“. Kakor prvo točko programa je igral orkester lahko in prijazno znano overturo iz opere „Teharski plemiči“ od dr. B. Ipavca. A. Joersterjeva „Pesem sv. Venceslava“ je umotvor pravega slovanskega tipa, končujoč na način staročeskkih veličastnih koralov. Nekaj povsem novega je bila poslednja točka programa: „Slovenska uvertura“, delo nadebudnega našega Mirka. Na podlagi slovenskih narodnih motivov je sezidana ta skladba in instrumentacija nam kaže v tem delu Mirka kakor talent, od kterega smemo še mnogo pričakovati.

Da zaključim! Koncert nam je pokazal, da „Čitalnica“ ima moči, da se torej lahko dvigne. Če ni vse vspelo najboljše, bil je vzrok predvsem v tem, da je bil program veliko preobširen. Non multa, sed multum! Raje manj, ali to toliko bolje! Priporočati bi bilo poleg tega, da „Čitalnica“ bolj goji narodne pesmi, ki jih je pri koncertu tako srečno izvajala in ki so našle pri občinstvu toliko odmeva. Ne le težavno umetne, tudi narodne pesmi dovršeno izvajati je umetnost.

Neutrudni gospod Mirk je tudi to pot v nas utrdil prepričanje, da je izborna moč. Lovorjev venec, ki mu je bil poklonjen, je pač zaslužno priznanje. Občinstvo pa se mu je z burnim ploskanjem izkazalo hvaležno za ta večer izključno slovenske glasbe. Pod taktirko gosp. Mirka je „Čitalnici“ gotovo usojena lepa bodočnost.

I. M. Č.

Neimenovani rodoljub, o katerem smo poročali, da je nabral 187 K za dekl. šole na Acquedotto, nas prosi, naj bi popravili to notico v toliko, da ni sam nabral, ampak odbor šestih neimen. gospodov.

Slovenskim čevljarjem mesta in okolice! Podpisani odbor vabi na zadnji sestanek pred občnim zborom. Ta sestanek se bo vršil v nedeljo, dne 25. t. m. ob 3. uri popoldne v prostorih „Tržaškega bralnega in podpornega društva“, ul. Stadion št. 19.

Ker bomo sklepali o sestavi odbora in o dnevu, ko se ima vršiti občni zbor, ter se bo pobirala tudi vstopnina k zadrugi — je želiti polnoštevilae udeležbe. Kdor se še ni vpisal, naj se potruži, da se vpiše. Vstopnina znaša 2 K. Pristopivši postane takoj člen zadruga in dobi vsa pojasnila. Dolžnost vsacega slovenskega čevljarja je, da pristopi k zadrugi. Vstopnina se pobira tudi v „Trgovsko-obrtni zadrugi“, ulica S. Francesco št. 2.

Čevljarji! Ne zamudite tega sestanka, ker gre za korist in napredek našega stanu!

Priljubljeni odbor.

Podružnica „Glasbene Matice“ v Trstu. — Drugo šolsko leto v podružnici glasbeni šoli se prične z začetkom meseca okt. t. l. Vpisovanje se vrši jutri v soboto in v sredo 28. sept., obakrat od 3—5 ure pop. in v nedeljo 25. sept. od 10—12 ure dopoldne. Redni pouk v vseh predmetih se prične v ponedeljek 3. oktobra 1910.

Učni predmeti: 1. glasbena teorija I. in II. letnik. 2. klavir I—VIII. letnik. 3. violina. 4. solo-petje. 5. deški in dekliški zbor.

Uvede se pa tudi eventualno pouk v nekaterih drugih glasbenih predmetih, ako se oglašijo zadostno število gojencev.

Pogoji vsprejema: stariši gojencev morajo biti člani podružnice z mesečnim prispevkom 60 stot. Ukovina za klavir in violino 4 K mesečno, za solo-petje 6—8 K mesečno, za glasbeno teorijo in deški ali dekliški zbor pa 1 K za pol leta. Vpisnina za vsakega učenca 2 K. V vsakem predmetu je pouk dvakrat na teden. Gojenci, ki želijo, da se jim čas pouka podaljša, plačajo primerno višjo ukovino. Revne, nadarjene in marljive gojence oprosti lahko odbor plačevanja ukovine popolnoma ali deloma.

Tržaških koles. društvo „Balkan“ javlja svojim članom in prijateljem društva, da je slav. c. kr. namestništvo prepovedalo dirko za slovensko primorsko prvenstvo, ki se je imela vršiti v nedeljo dne 25. t. m. na progi Kanal—Trst. — Potem naj še kedo govori, da nismo v — svobodni državi!

Vendar pa je vlada v vsem svojem aparatom rabilo celih 16 dni za neugodno rešitev te vloge. S tem je pokazala, ta slav. c. kr. vlada, da nam ne jemlje le svobode, ampak da nam hoče tudi materialno škodovati, ker čaka do zadnjega trenutka se svoje

prepovedjo, ko ima društvo že par 100 K stroškov za prireditve.

Tržaška mala kronika.

Tatinski mornar. Tomaž Berkovič, star 36 let, nezaposlen mornar iz Zadra, ki je stanoval pri Mariji Rukavina v ulici Androna delle Pancogole št. 1, je pred par dnevi izginil ko kofra, potem ko jej je vkradel za 70 K perila in oblačila. Iztaknili so ga in aretirali.

Koledar in vreme. Danes: Tekla dev. — Jutri: Mar. Dev. reš. jetn.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 15° Cels. — Vreme včeraj: deževno, burja.

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno s posamičnimi padavinami. Hladni vetrovi. Temperatura mila. Spremenljivo in počasno boljšanje.

Aretirani pobalinski junaki radi demonstracij in vandalizmov 4. septembra.

Gotovo bo zanimalo občinstvo izvedeti imena onih ljudi, ki so srečno padli v roke justice radi škandaloznih činov dne 4. septembra, povodom prihoda puljskih izletnikov. Aretiranih je 31, in sicer sledeči Tržičani:

1. Lucijan Haluppa, star 26 let, mesar, (ker se je zoperstavil odredbam redarjev in ker je napadel Slovence).
2. Marij Valle, star 16 let, vajenec pri tvrdki Fonda & Comisso (radi javnega nasilja potom zlobne poškodbe).
3. Henrik Fabris, star 19 let, kotlar (radi istega zločina, kakor tudi radi javnega nasilja nasproti redarjem).
4. Josip Calegari, star 40 let, uradnik v mestni plinarni (ker je ranil nekega Slovenca).
5. Albert Dessanti, star 26 let, kamnosek, (ker je ranil nekega Slovenca).
6. Rok Adelchi, star 19 let, trgovski agent (radi zločina upora).
7. Marij Jurizza, star 17 let, mesar, (radi tumulta).
8. Ivan Kerpan, star 33 let, mornar (radi javnega nasilja).
9. Evgenij Zoch (!), star 22 let, privatni uradnik brez službe, (ker je ranil one tri Nemce pred Volti di Chiozza).
10. Teodor Madriz, star 35 let, čevljar (radi istega razloga).
11. Italo Biondi, star 22 let, zasebni uradnik (radi istega razloga).
12. Ivan Tomè, star 20 let, težak (radi zločina javnega nasilja potom zlobne poškodbe).
13. Alojzij Douquè, star 21 let, dimnikar (radi istega zločina).
14. Cezar Ancona, star 14 let in pol (tudi iz istega razloga).
15. Evgenij Loković (!), star 17 let, nezaposlen agent (radi istega razloga).
16. Alojzij Maraspin, star 17 let, privatni uradnik, (ranil je regnikola, ker je menil, da je Slovenec).
17. Albert Leiler, star 19 let, privatni uradnik (radi zlobne poškodbe).

Nadalje so sledeči Istrani:

18. Lovre Zelco, star 20 let, iz Poreča, zasebni uradnik (radi javnega nasilja potom poškodbe).
19. Teodor Robba, star 27 let, iz Pule, živinozdrarnik, (radi istega zločina).
20. Guerrino Wagner, star 18 let, pek iz Kopra (radi upora in neposlušanja redarjev).
21. Henrik Müller, star 18 let, iz Poreča, pleskar (radi javnega nasilja potom zlobne poškodbe in ker je napadel Slovence).
22. Atilij Bonassini, star 16 let, iz Pule, trgovski pomočnik (!) (radi javnega nasilja potom zlobne poškodbe).
23. Remo Comisso, star 19 let, težak iz Grižinjana, (iz istega razloga).
24. Josip Videli, star 20 let, privatni uradnik iz Pule, (iz istega razloga).
25. Silvij Tagliapietra, star 26 let, iz Buj, mehanik, (radi istega razloga).

Nadalje sledeči Furlan:

26. Henrik Petrich, star 18 let, iz Tržača, kotlar (radi javnega nasilja potom zlobne poškodbe).
- Nadalje so sledeči regnikoli:
27. Gennaro Russo, star 17 let, iz Polignano (provincija Videm), elektrotehnik, (radi zločina poškodbe).
28. Viktor Bevilacqua, star 18 let, iz Spilimberga (Benečansko).
29. Alojzij Morassi, star 18 let, iz Maniago na Benečanskem, sladoledar, (vsi ti trije so obdolženi javnega nasilja, ker so lučali kamenje in poškodovali tujo lastnino).
30. Ernest Trinco, star 28 let, čevljar, iz Volcano na Laškem, ali pristojen na Polčane, (radi javnega nasilstva proti redarjem).

Končno še en Nemec:

31. Valentin Hoffmann, star 17 let, brez službe, iz Bavarskega (radi tumulta).
- Od teh 31 ljudi jih je bilo 24 aretiranih na dan demonstracij, drugih 7 pa v naslednjih dneh.

Hišne preiskave pri aretirancih.

Pri gori omenjenih ljudi, je policija, kakor običajno, izvršila hišne preiskave in izid istih je bil — vsaj v gotovi meri — nepričakovan. Našlo se je popolne garibalinske uniforme, razne dekrete, s katerimi je bil ta ali oni imenovan za kako vojno šaržo z naslovi brigadir, poročnik, stotnik itd. Kdo pa je imenoval te poveljnike morebitnih prostovoljcev?

Našlo se je tudi mnogo pesmi, vsebujočih razžaljenje Veličanstva — in še veliko drugega jako kompromitujočega materijala.

Društvene vesti.

Trgovsko izobraževalno društvo nanzanja svojim članom in ljubiteljem plesa, da se bodo vršile plesne vaje za začetnike vsako nedeljo od 4—6 ure zvečer pod vodstvom profesorja plesa g. I. Umek-a v društvenih prostorih ul. S. Francesco št. 2. Navadni ples se vrši vsako nedeljo in praznik od 6—10 ure zvečer.

Tržaško podporno in bralno društvo vabi vse gg. odbornike in njih namestnike k redni odborovi seji danes v petek zvečer ob navadni uri.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu.

Veselični odsek telovadnega društva „Sokol“ v Trstu ima nočoj ob 9. uri sejo v društvenih prostorih.

Ker se gre za nujne in važne stvari, so naprošeni vsi bratje rečenega odseka, da se seje gotovo udeležijo. Na zdar!

Telovadba za ženski oddelek se prične v ponedeljek dne 26. t. m. Telovadilo se bo — do nadaljnjega ukrepa — ob ponedeljkih in četrkih od 7 in en četrt do 8 in pol zvečer.

Vse one sestre Sokolice, ki so že telovadile, kakor tudi druge gospice, ki se mislijo vpisati na novo k telovadbi, so naprošene, da se prijavijo v soboto zvečer od 8 ure naprej, ali pa v nedeljo od 10—12 ure predpoludne v društveni telovadnici pri br. Trebcu. Na zdar!

Pevsko društvo „Kolo“ Pevce tega društva se opozarja na vajo, ki bo jutri v soboto ob 9. uri zvečer v ulici s Francesco št. 2.

Novi pevci dobro došli.

Slov. plan. društvo. — Danes ob 8. uri in pol zvečer je seja v društveni sobi, Accquedotto 22, III. Prosi se polnoštevilne udeležbe.

Tržaško vojaško veteransko društvo. Jutri, dne 24. t. m. ob 6. uri zvečer pride solnograško društvo na obisk. Naše društvo vsprejme goste z godbo in zvečer se bo vršil koncert v restavraciji „Finding“. Zbirališče ob 5. uri popoldne na državnem kolodvoru. Tovariši! Pridite k vsprejemu polnoštevilno! Predsedništvo.

Tržaška gledališča.

POLITEAMA ROSSETTI. Jutri v soboto prične željno pričakovana jesenska operna sezona, katere repertoire so, kakor znano, Massenetovi operi „Thais“ in „Manon“, Verdijevi operi „Traviata“ in „Rigoletto“, Puccinijeva opera „Madame Butterfly“ in Smaregljova opera „Le nozze istriane“. Sezona se otvori z opero „Manon“ (protagonistka g.a Cervi-Caroli).

EDEN. V tem elegantnem varietetnem gledališču se vrši vsak večer predstava z raznoličnim programom.

DAROVL

— Za podružnico sv. C. in M. pri Sv. Jakobu je daroval g. Švab Miloš 5 K o priliki vpisovanja dečka v šolo.

Za isto podružnico je nabrala g.a Pina Babič v protest „Leginih“ vžigalic pri krstu Bronislave Šorn K 7-10.

Gosp. J. Žižmund je nabral na raznih veselicah v nabiralnik K 7-88.

Nar. del. organizacija.

Volilni sestanek v svrhu določitve kandidatov za društveno vodstvo — osrednji odbor — N. D. O. se vrši v soboto, dne 24. t. m., točno ob 7. uri in pol v društveni dvorani N. D. O. v ul. Lavatoio 1

Vabimo k temu sestanku pred vsem vse odbornike posameznih skupin, zaupnike, pa tudi ostale člane, da na sestanku jasno in brez pridržka izrečejo svoje mnenje in svoje želje glede bodočega vodstva N. D. O. Zato tudi prosimo točne in čim najobilnejše udeležbe.

Volilni odsek in odbor N. D. O.

Vesti iz Goriške.

Kolesarsko slavje v Gorici — vnovič prepovedano! V nedeljo 25. sept. bi se bila imela vršiti za v nedeljo 11. sept. t. l. na goriškem dirkališču Velodromo prepovedana dirka. Kolesarsko društvo „Gorica“ je imelo že v ponedeljek dne 19. t. m. v rokah dovoljenje ter začelo s pripravami ter obvestilo vsa bratska društva. — Včeraj v četrtek dne 22. t. m., pa je dobil predsednik g. Rud. Drufovka odlok okrajnega glavarstva, v katerem se naznanja, da se vnovič prepoveduje dirko in veselico na Velodromu. „Vzroki“ ravno isti kakor za prepoved dne 5. septembra. — Iz tega sledi, da je naša slavna c. kr. avstrijska vlada vnovič kapitulirala pod pritiskom naših neizprosnih sovragov L a h o v.

Slovenci!! Slovenke!! Proti takemu postopanju od strani naše ljube vlade se

Svoji k svojim! Odlikov. krojačnica Svoji k svojim!

Avgust Stular

TRST - Via delle Poste šte. 12, I. nad. - TRST
(ZRAVEN GLAVNE POŠTE)

IZVRŠUJE VSAKOVRSNE OBLEKE
najnovejše mode (od 50 K naprej)
in vsakov. uniforme. - Naročbe se izvršijo točno - Delo solidno.

Mnenje g. dra. Ettore Marchiafava v Rimu

profesorja kraljevega vseučilišča; ravnatelja zavoda za patologično anatomijo; konzulenta Njeg. Svetosti papeža Pija X.

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Dal sem Vaše ŽELEZNATO KINA-VINO SERRAVALLO (Vino di China Ferruginoso Serravallo), ki ste mi ga blagohotno poslali, konvalescentom po nalezljivih boleznih, posebno po dolgo trajajoči influenci in malokrvnim mladenkam. Čast mi je Vam naznaniti, da mi je bilo Vaše vino posebno všeč in uspešno.

RIM, 10. avgusta 1909.

E. MARCHIAFAVA.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALCANTON - TRST

Prodajalna jestvin in kolonijalnega biaga

Ulderico Basso

Trst, ulica Žarneto 14

Blago vedno sveže

in cene zmerne.

CANTI JUGOSLAVI Iv. Kušarja

se dobivajo v „Slovenski knjigarni in trgovini papirja JOSIP GORENJEK, Trst, u. Valdirivo 40. Knjiga stane broš. K 3 lično v platno vezana K 4.

Širite EDINOST

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ

Dr. Viktor Bandel

Trst, ulica San Giovanni 7, I. nads.

po 9. do 1. in od 3. do 6.

:: Panificio Triestino ::

Otvoritev filijalke na Opčinah

ob sežanski cesti.

Podpisani priporočajo slavnemu občinstvu svoj

pekarno : in : sladščičarno

Trst, ul. Sette Fontane 834 (vogal Donadoni)

Prodaja celi dan svež kruh vsake vrste in slaščice ZALOGA MOKE iz prvih mlinov. — Vsačkovat-i prepeč-nol (Biscottini).
JOSIP VATOVEC.

: Postrežba :
tudi na dom.

Odprl se je v Škedenju **kinematograf „Adria“**

Elegantna dvorana, sestavljena po najmodernejših načrtih.

Vsaki torek, četrtek in soboto nov program.

VSTOPNINA : I. mesto 30 vin., otroci in vojaki 20 vin. II mesto 20 vin., otroci in vojaki 10 v.

MIRODILNICA

Gius. Macorin, Trst
Piazza Carlo Goldoni 6.
Zaloga barv, povlakov, olja, čopičev

Prah za skisano vino.

Specijaliteti: prašek za odebellenje živali; fluid za okrepčanje.

Priporočamo našim **KOLINSKO CIKORIJO!**
- - gospodinjam - - - - iz EDINE Slovenske Tovarne v Ljubljani. - -

moramo upreti vsi kakor en mož! — Z Lahi bomo pa posebej računali.

Kolesarsko društvo „Gorica“ v Gorici naznanja da radi pozne dirkalne sezone, se za leto ne bo vršila več nobena prireditiv. Toliko na znanje bratskim društvam.

Nezgoda. Neki Pinter iz Št. Mavra je streljal iz topičev povodom neke poroke. Zgodilo se je pri tem, da se mu je vnel topič v roki in je eksplodiral, ter Pintarja močno poškodoval po obrazu, da so ga morali prenesti v goriški bolnišnici. Kedar se vendar ljudje spametujejo in opuste streljanje iz topičev?

Ce streljanje že mora biti, potem naj se v ta namen rabijo, papirnati topiči, kakoršni se dobivajo pri pirotehnikih.

Gimnazijsko poslopje v Gorici je pregledovala posebna komisija, sestojča iz zdravnika dr. Bramo, inž. Reinholds in mestnega podtajnika Trevisan.

Da-si je bilo obče znano, da to poslopje trpi na raznoterih nedostatkih, vendar ni bilo pričakovati, da pridejo na dan tako kričeči slučaj, kakršne je dognala imenovana komisija.

Ne da bi se spuščali v podrobnosti komisijonelnega zapisnika, naj omenim samo to, da so konstatirali nevarnost, da se zdaj pa zdaj zruši strop v dveh sobah. Ravnanje gimnazija je tudi uvidelo grozečo nevarnost in je dalo takoj nadomestiti gnile lesene tramove z železnimi tračnicami.

Pravcat škandal so stranišča. Zaključek je ta-le: zavod ima slabo svetlobo, ne more se prezačevati in je v higijeničnem oziru absolutno neprikladen za šolsko poslopje. Razen tega bi to poslopje po radikalni prezidavi utegnilo zadoščati za 200 učencev, dočim mora sedaj služiti za 800 učencev, štiri šolske sluge in njihove družine!

Tako je ugotovila imenovana komisija. Komentarja za danes ne pišemo.

Vesti iz Istre.

O koprski razstavi. Ker ne gre z lepa, pojde s terorizmom. — Iz koperske okolice:

Znani milijonar dr. Carlo Nobile, socijalistični (?) voditelj, je postal — agent. Ker je razstavi odbor uvidel, da naše ljudi ne more spraviti z lepa v svojo razstavo, je najel „socijalističnega“ voditelja dr. Carlo Nobile na Lazaretu kakor agenta za razprodajo vstopnic v razstavo. — Ta mož je namreč dal svojim kolonom nalog, da morajo po sosednih vaseh razprodajati vstopnice, katerih glavni agent je — on sam. Ti agentje vsiljujejo Slovencem vstopnice na vse načine. Kar ne gre z lepa, mora iti pa z grda.

Slovenski denar! Zakaj nisi nacionalističen tudi ti! Potem bi ti Italijani gotovo prizanesli. Slovenske govorce in Slovencev ne morejo trpeti, slovenski denar pa beračijo od teh preklicanih ščavov! Iz našega kmeta beračijo in molzejo denar na vse možne načine a za to ga potem zasramujejo s raznimi psovkami in sviranjem „Lasse pur che i canti e subi“ in drugih sličnih sramotil.

Interesantno je, da deluje v koperski razstavi tudi neki c. kr. uradnik v dostojanstvu „kapo—špijona“. Ta gospod si je namreč nadel — da-li dobrovoljno ali plačeno, tega žalibog nisem mogel doznati — nalogo, da zasleduje slovenske čuvaje v razstavi, če morda ne govore slovenski med seboj.

Nedavno temu je zalotil dva taka „hudodelca“, katerima je zagrozil z vso „kapo—špijono“ lastno avtoriteto, da ju zapodi iz službe!

Čul sem, da je razstavi odbor dobil te dni 40.000 K od zunaj. Kako in od kje, ne vem. Vsekako se nadeja razstavi odbor, da mu bo možno izmolziti iz ljudstva toliko, da končni primankljaj ne bo posebno velik. Zdi se pa, da takih nad nima podpredsednik odbora Sardotsch, ki je podpisal toliko menic za razstavo, da je s tem postavil na kocko vse svoje imetje.

Zato je hotel baje pred nekaj dnevi izvršiti skrajno obupen čin. Izletnik.

Razpisan je natečaj za mesto občinskega zdravnika za zdravstveno okrožje Omišalj-Dobrinj-Svon Ant.-Begovič s sedežem v Malinski.

Mrtvilo v Dekanih. — Iz Koprja smo prejeli: V Dekanih, metropoli najbližje koperske okolice, je nastalo narodno mrtvilo. Kdo je temu kriv, ne vem; čul sem pa, da vlada tam popolno mrtvilo. Res je, da je imela dekanska vas ljute narodne boje in tudi še danes bi se dvignila — o tem sem prepričan — vsa vas, ako bi bilo to potrebno v ohrambo narodnih idealov. Ali s tem še ni rečeno, da bi se smelo spati in mirno čakati, da pride sovražnik trkat na vrata. Mlado potomstvo naj bi pokazalo, da je močno, čvrsto in čilo dovolj, da nadaljuje zapričeto borbo svojih starišev. Ne želimo krvavih bojev in pobojev, želimo pa borbe z uva svitlim mečem do končne popolne zmage naše narodne ideje.

Neutrudljiva in neusahljiva narodna korenina v Dekanih je naš stari korenjak Josip Toškan, ki se ne plaši nikoli ne truda, ne stroškov, ko gre za narodne koristi. Videti ga je na vsaki narodni slav-

nosti, kjer navadno on sam zastopa dekansko vas.

Iskreno bi bilo želeli, da ne bi bilo med mladino ob nedeljah popivanja, ki je vzrok pobojem in drugim načinem dejanjem, temveč da bi se pridno in trdno pripriela narodnega dela, napravljala s svojim izvrstnim pevskim zborom izlete v ogrožene kraje in s tem dramila mlačne in nezavedne Slovence k narodnemu delu in zavednosti.

Ako bi mi kateri onih par delavnih Dekančanov odgovoril, češ, saj napravimo v kratkem veselico v korist družbe sv. Cir. in Metoda, pravim že danes, da ljudstvo ni zadovoljno, ker ne vidi nikjer Dekančanov.

To sem hotel reči, pa brez zamere, ker časi so resni in kličejo na delo vsakega zavednega sinu našega naroda.

Razne vesti.

Muha najnevarnejša žival. V primeri z muho so kače klopotače, katerih pik umori človeka v eni minuti in pa tiger, prav nedolžne živali. Pomisliti je treba samo da nosi vsaka muha s seboj 6.000.000 bakterij, kakor piše nek ameriški list. Med temi bakterijami je tifus, kolera, griža, jetika, difterija, koze itd. Neka Amerikanka je menila, da bi se lahko obvarovali bakterij, toda treba bi bilo ujeti vsako muho, okopati jo v antiseptični tekočini, nakar bi se jo lahko prepustilo usodi. Modra dama je tudi to poizkusila, vjela je muho ter jo temeljito očistila in okopala. Toda četrte ure pozneje je imela ta muha že okoli 100.000 novih bakterij na ustih in nogah. Torej z antiseptično kopeljo muh ni nič. Trdi se, da morejo muhe v teku ene generacije umoriti štiri milijone ljudi. Znano je, da se muhe množe zelo hitro. Ena sama muha zleže 120 jajc. V teku enega leta je nastalo iz tega več sekstilionov muh, česar si mi niti ne moremo predstavljati.

Mali oglasi

Pekarna in sladčičarna: Ivan Pertot-Susič. Trst, via Cavana št. 17 (nasproti sodišču). Zalagatelj društva „Società Cooperativa fra Impiegat privat“ v Trstu. — Večkrat na dan svež kruh. Najin. sladčičice. Pečljiva na dom. Prema naročila za vsako pečivo. Velika zaloga moka Majdičeve in drugih prvih mlinov po nizki ceni.

Italijanski, hrvatski podučuje: hitro in praktično izveščani učitelj omejenih jezikov. Informacije v Inzeratnem oddelku Edinosti. 900

Soba meblirna se odda v najem v ulici Commerce št. 14, II. n. 1571

Čevljarske pomočnike išče se. Ulica Cecilia 12. — F. Oink. 1572

Mlada babica z dežele, katera je že eno leto prakticirala išče službe pri kakih starih babicah v Trstu kot pomagalka. Pisane ponudbe z pogoji pod „MLADA BABICA“ na Inzeratni oddelku Edinosti. 1417

Proda se ljudska kavarna zaradi bolezni. Gotov za-lužek. Zmerna cena. — Via dell' Istria št. 693, blizu pošte pri sv. Jakobu. 1535

Javni ples priredijo mladeniči v Štorjih v nedeljo dne 25. septembra v prostorih pri gosp. Andreju Dolganu. 1506

Dobro upeljana ljudska kavarna prodava v okrožju sv. Jakoba. Cena neverjetno nizka. — Siberna, Molino a vento št. 70. 1:66

Izbera (blek, moških sukenj, volnenih rut in blaga za obleko. LEVI, via Antonio Caccia 5, I. nadstropje. — Mali tedenski ali mesečni obroki. 1565

Zaloga vina (vinotoč) se radi prevzeta druge trgovine prodava. Via Manzoni 4. 1536

Radi prevzeta druge trgovine prodava se zaloga vina in skoro novi sodi. Ulica Giuseppe Parini št. 9. 1567

Šolske potrebščine, peresa, ročnike, peresnike, nahrbtnice in ročne torbe se dobijo izberbi pri Rudolfu Može, via S. Aimata št. 1. 1533

Dragocenosti kupljene na dražbi se prodajajo po izvanredno, nizkih cenah. Veržica za dame, gramov 12, kron 24—; dmska veržica z medljonom, gramov 25, kron 52—; gospodska srebrna ura, znamka Bobbin kron 18—; prstan z sece-ijon dijamanti kron 24—; moški prstan z 3 riljanti K 100—; moški prstan z 9 riljanti kron 140—; stenska ura najfiniji regulator 1 m dolg K 36. — Via S. Caterina 9, v dvorišču. 1560

TRVDKA Adolf: Kostoris skladišče oblek za moške in dečke Trst, via S. Giovanni 16, I. TELEFON št. 16-93. (zraven restavracije Cooperativa ex Hacher) prodaja na mesečne all tedenske obroke obleke in površnike za moške, perilo itd. Najdogovornejše cene. POZOR! Skladišče ni v pritličju, ampak v prvem nadstropju

Na Opčinah! Prodaja vsakovrstne mrtvaške predmete: krste, vence, voščene sveče itd. itd. Ima zastopstvo Novega Pogrebnege Podjetja iz Trsta, Corso 49 Sprejema naročila pogrebov itd. itd. JOSIP MRZEK, Opčine št. 170.

Ivan Miheučić & Co. MEHANIČNA DELALNICA Trst - Via Tiziano Vecelio št. 4 - Trst SPREJEMAJO SE V POPRAVO PARNI STROJI IN KOTLI, VSAKOVRSNI MOTORJI NA GAS IN BENZIN. — VSAKOVRSNA INDU. SIRIJALNA DELA V KOVINAH IN KOLARSKA BAKRENA DELA VSE NAROČBE SE IZVRŠIJO Z NAJVEČJO SKREBNOSTJO IN NATANČNOSTJO. PRORAČUNI IN NAČRTI. TELEFON ŠTEV. 22-53

Tržaška posojilnica in hranilnica Piazza della Caserma št. 2. — Telefon 952. Ima na razpolago jekleno varnostno celico ki je varna proti vplomu in p. žaru, v kateri so SHRAMBICE, ki se oddajajo strankam v najem in sicer za celo leto kron 30, za četrt leta kron 12 za pol leta „ 20, za en mesec „ 6 Shrambice so 24 cm viške, 24 cm široke, 48 cm globoke. Shrambice ne more drugi odpreti kakor stranke, ki same osebnostno shranijo svoje stvari, kojih ni treba prijaviti. Oddaja hranilne pušice katere priporoča posebno starišem, da na ta najnovejši in najspesnejši način navajajo štediti svojo deco. Nadaljna pojasnila daje zavod ob uradnih urah.

Sokolska obleka (srednja velikost) polnoma nova, s takoj prodaja. Naslov v Go. enjčevi knjigarni v Barkovljah. 2000

Ali se hočete po ceni obleči? Pojdite v dobroznano trgovino ALLA CITTA' DI TRIESTE Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente) Tam dobite

Moške obleke . . . od Kron 13 do 56 Obleke za dečke . . . od Kron 6 do 30 Otroške obleke . . . od Kron 2 do 20 Velik izbor blaga iz inozemstva in iz domačih tovarn. Velika zaloga arajo, hlače in drugih predmetov za delavce.

Sprejemajo se naročbe po meri. ALLA CITTA' DI TRIESTE Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente) LASTNA HIŠA: Telefon št. 262

Največje narodno spedijsko podjetje na Kranjskem JOSIP SKERLJ Ljubljana, Dunajska cesta 29 (ex Bavar. dvor) se priporoča za vsa v spedijsko stroko spadajoča naročila, katera izvrši točno in solidno po najnižjih cenah.

Hočete se prepričati? obiščite velika skladišča Marije ud Salarini Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove (vogal Torrente) Alla città di Londra Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke, kravate za otroke. Površniki, močne jope kakor tudi zaht palatov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke, Tirski leden. Nepremohljivi plašči (pristni angleški) Spooljaliteta: blago, tu in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši sodi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah

Prodajalna slanine: in: delikates z buffetom Alojzij Kranjc, Trst ulica Sanità 22 (vogal ulice S. Giorgio 5) Pivo Dreher, uležano in Kaiserjevo. Španska vina iz The Continental Bodega Company. — Dezertina vina bela in rdeča iz kleti princa Lichtensteina v Feldsburgu in grofa Lantierija v Vipavi. Vsaki dan kuhana gobjat, stanjelska gobjat in raznovrstne slanine. Sveže surovo maslo iz planin in izbran sir.

Antonio Spanghero DEKORATIVNI SLIKAR Naslednik tvrdka DELALNICA: DOMENICO DELISE. Via Madonna 7 Telefon 160 Trst Telefon 160. VELIKA ZALOGA. — Papir za tapeciranje najboljših tovarn. Prevzame vsakovrstna stavbena dela in dekoracije za sobe. — SPECIJALITETA: Imitacije lesa in marmorja, izložne table

FRIDERIK SCHWARZ Trst, Via Valdirivo št. 3, Trst Zastopnik: znanih; mlinov SZMOLENSKY & COMP. SZABATKA Prvi parni mlin Békéscsaba Akcijska družba parnih mlinov Baja. — Zastopnik za Trst, Goriško, Istro in Dalmacijo.

IVAN KLUN naznanja slav. občinstvu, da je odprl za novo urejeno prodajalno jestvijo v Sv. Ivanu št. 506 (pri Trstu) ter se priporoča slavnomu občinstvu pri sv. Ivanu in bližnji okolici za obilen obisk. — Pečljivo na držalo. CENE ZMERNE. Stalnim odjemalcem dva odst. odbitka.